

VÅRT GRUMS

GRUMS KOMMUNS INFORMATIONSTIDNING TILL MEDBORGARE OCH FÖRETAG. 3/ 2017

FYRA SIDOR TEMA:

SÅ BLEV 2016

**Vi summerar
och blickar framåt!**

TILLVÄXT

**STORA ENSO SATSAR
430 MILJONER I GRUMS!**

NÄRINGSLIV

Alla kommuner i Värmlands län

Kommun	Ranking 2017	Förändring från 2016
Grums	31	↗ 23
Sunne	38	↘ 7
Munkfors	63	↗ 7
Ajlöv	69	↗ 25
Kil	70	↗ 4
Karlstad	74	↗ 16
Säffle	76	↗ 10
Hannarö	101	↘ 32
Torsby	129	↗ 28
Arvika	156	
Storfors	197	
Forshaga	190	
Kristinehamn	206	
Filipstad	241	↘ 19
Hälgfors	243	↘ 33
Eda	287	↘ 21

**GRUMS KOMMUN I TOPP
I VÄRMLAND**

ARBETE OCH SKOLA

**SPRÅKSTÖDJARE PÅ
JÄTTESTENSKOLAN**

3/ 2017

VÅRT GRUMS

ÄR GRUMS KOMMUNS INFORMATIONSTIDNING
TILL MEDBORGARE OCH FÖRETAG I KOMMUNEN.

Utges av: Grums kommun, 664 80 Grums

Telefon: 0555-420 00 växel

E-post: redaktion@grums.se

Ansvarig utgivare:

Annika Lomarker, kommunchef

annika.lomarker@grums.se

Redaktion:

Helena Bergström, kommunikationstrateg

helena.bergstrom@grums.se

Anna Svedlund, marknadskommunikatör

anna.svedlund@grums.se

Redaktör: Helena Bergström

Grafisk form: Anna Svedlund

Omslagsfoto och foto sid. 2-3: Øyvind Lund

Utgivning: 4 nr/år

Vårt Grums-arkiv: På grums.se kan du läsa tidigare nummer av Vårt Grums.

Upplaga: 5 100 exemplar

Distribution: Posten

Tryckeri: Strokirk-Landströms AB

Webbplats: www.grums.se

På Facebook finns vi på följande sidor:

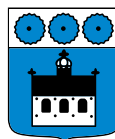
- Grums kommun
- Grums bibliotek
- Grums bad & sport
- Grums fritidsgård
- Grums äldreomsorg
- Skolrestaurangen Jättegrytan

Twitter: @Grums_kommun

Instagram:

- grums_kommun
- grumsfritidsgard

Snapchat: grums_kommun

GRUMS KOMMUN

GRUMS KOMMUN ÄR BÄST PÅ FÖRETAGSKLIMAT I VÄRMLAND

LEIF HARALDSSON (S) - KOMMUNALRÅD

ATT HAMNA PÅ FÖRSTA PLATS på företagsklimatrankningen i Värmland och så högt i Sverige är ett mål och en dröm vi jobbat emot. Det är fantastiskt roligt att vi har lyckats klättra och göra den här resan. Jag är stolt över Grums kommun och speciellt stolt är jag över alla duktiga medarbetare som gjort guldplaceringen möjlig. Vår förstaplats i Värmland och 31 plats i Sverige visar att det finns en växande framåtanda bland företagarna, politikerna och tjänstemännen i Grums kommun!

ETT VÄLFUNGERANDE FÖRETAGSKLIMAT är den bästa grunden vi som kommun kan ge våra företag. Vi kommer att fortsätta att arbeta för att det ska förbli så. Flera företag på orten gör stora investeringar och satsar stort i vår kommun. Det ska vi ta tillvara på och det kommer att skapa arbetstillfällen.

GRUMS KOMMUN HAR NYLIGEN tagit fram ett bostadsförsörjningsprogram där vi inom bostadsbyggandet tar sikte på framtiden för att locka fler invånare till vår kommun. Vi vill även utveckla de offentliga miljöerna och det innefattar allt från blomsterplanteringar till konstprojektet Artscape. En viktig del i detta är även ombyggnationen av centrum så att det blir funktionellt och välkomnande. På bilden här ovanför ser du en av Artscapemålningarna på vår bad- och sporthall - signerad gatukonstnären Robert "Super-G" Forslund.

LEIF HARALDSSON (S)
kommunalråd

STORA ENSO

SATSAR 430 MILJONER I GRUMS!

Satsningen på en ny CLT-fabrik är en rolig utmaning, men också en stor möjlighet att faktiskt bidra med 60 arbetstillfällen till Grums och regionen.

PÄR LARSSON, SÅGVERKSCHEF på Gruvöns sågverk, berättar om den spännande satsningen i Grums:

–Investeringen som Stora Enso gör här på Gruvöns sågverk kommer att stärka vår ställning som global leverantör av CLT ytterligare. Vi har redan två CLT-fabriker i Österrike men behöver öka vår kapacitet. Dels för att bemöta efterfrågan som växer i Norden och Europa, och dels för att öka användningen av trä som byggmaterial. I Skandinavien ser vi ett ökat intresse av att bygga med trä i främst flerfamiljshus.

IDAG BYGGS UNGEFÄR 90 PROCENT i stål och betong så det finns en stor potential. Förstudien om att bygga en CLT-fabrik vid Gruvöns sågverk startades för cirka ett år sedan. Beslutet att bygga togs i juli och investeringen är på cirka 430 miljoner kronor.

ATT INVESTERINGEN GÖRS JUST HÄR på Gruvön beror på möjligheten att integrera CLT-produktionen med hela den befintliga fabriken, Gruvöns sågverk.

–Här kan vi på bästa sätt dra nytta av och utnyttja våra lokaler, en industriell infrastruktur för effektiv logistik, bra råvaruförsörjning och en mycket kompetent personalstyrka, säger Pär.

DEN 13 000 KVADRATMETER STORA nya fabriken kommer att ha en produktionskapacitet på 100 000 kubikmeter CLT. Som en jämförelse byggs det nu cirka 165 lägenheter i Växjö med CLT-element som tillsammans är på 6 000 kubikmeter.

FRÄMST ANVÄNDS CLT SOM SKIVOR FÖR TAK och väggar både inomhus och utomhus i flerfamiljshus. Den engelska förkortningen CLT står för cross laminated timber och översätts på svenska till korsvirkeslimmat trä. Det är en byggprodukt i massivt trä som kan ersätta

andra byggmaterial som betong och stål i byggprocessen. Byggtiden är halverad jämfört med att bygga med mer traditionell betong. Träslagen som främst används är gran följt av furu, lärk och silvergran. De är enkla att kombinera med andra byggmaterial. CLT tillverkas av minst tre skikt korsvis limmade enkelskiktsskivor. Varje block tillverkas unikt och är max 16 meter långt och 3 meter brett.

MILJÖ OCH HÅLLBARHET är en annan viktig aspekt eftersom CLT som byggmaterial har en positiv effekt på koldioxid. Trähus lagrar koldioxid under hela sin livslängd. Genom att öka andelen trä i byggandet kan användning av andra byggmaterial, som inte kommer från förnybar råvara, minskas.

–Vi kommer att anställa 60 personer och det ser vi som en rolig utmaning, men också som en stor möjlighet att faktiskt bidra med 60 nya arbetstillfällen till Grums och regionen. Det kommer att bli mycket internutbildning för de nyanställda på Stora Ensos fabriker i Österrike. Utbildningen kommer att bli för de olika yrken som krävs i en produktionsenhet och man kommer att arbeta med skiftgång.

AVSLUTNINGSVIS, HUR TROR DU ATT SÅGVERKET SER UT OM 10 ÅR?

–Drömmen är att vi har en säker, effektiv och växande verksamhet där vi kan fortsätta att utveckla olika träprodukter. Vi vill kunna använda vår lokala, högkvalitativa råvara och erbjuda träbaserade produkter som efterfrågas framförallt i Skandinavien men även i norra Europa.

Bild på CLT - en byggprodukt i massivt trä.

På G i höst!

FÖRETAGSINFORMATION OM KOMMUNENS UPPHANDLINGAR

TORS DAG 23 NOVEMBER KL. 15.00–17.00

Vill du som företagare veta mer om hur du gör för att kunna lämna anbud till Grums kommun eller GHAB?

Välkommen till en information och diskussion om hur du gör för att lämna anbud i offentliga upphandlingar. Grums kommuns upphandlare Gun-Britt Nilsson berättar och svarar på frågor. Gun-Britt informerar även om vilka upphandlingar som är på gång under hösten/vintern. Plats: Lokalen Bruket i bibliotekshuset
Vi bjuder på fika!

Anmälan senast 21 november till:

medborgarkontoret@grums.se
0555-420 67

FÖRETAGSFRUKOST

FREDAG 1 DECEMBER

Företagsfrukost på Bröderna Anderssons restaurang.

Glöggfrukost och uppstart av nomineringar till årets företagspriser exempelvis Årets Företagare. Inbjudan skickas ut senare under hösten i vårt företagsregister.

Nås du inte av våra utskick? Skicka ett mejl till anna-maria.jager@grums.se så lägger vi till dig.

NY TJÄNST FÖR LEDIGA LOKALER OCH MARK I GRUMS

NYTT PÅ GRUMS.SE

Grums kommun har valt att samarbeta med objektvision.se, en marknadsplats på nätet för lokaler och mark.

Samarbetet innebär att fastighetsägare kan marknadsföra sina lediga hyreslokaler i Grums kommun kostnadsfritt på regionens webbplats och på objektvision.se. Vid frågor kontakta gärna:

Marianne Olseryd Engqvist

Administratör Objektvision AB

marianne@objektvision.se

0480-47 75 55

GRUMS KOMMUN I TOPP I VÄRMLAND!

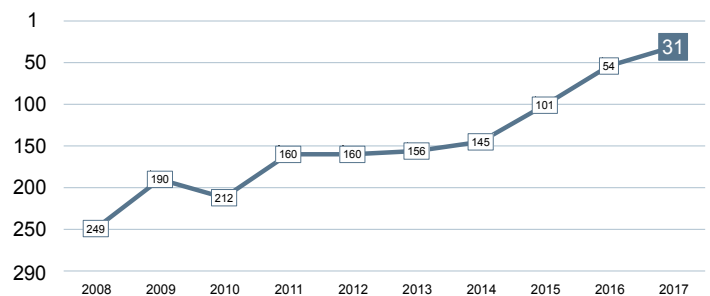
Förra året på andraplats, i år på guldplats och från plats 54 till 31 i Sverige när det gäller företagsklimatet.

ALLA KOMMUNER I VÄRMLANDS LÄN

Kommun	Ranking 2017	Förändring från 2016
Grums	31 🏆	↗️ 23
Sunne	38	↘️ 7
Munkfors	53	↗️ 7
Arjäng	69	↗️ 25
Kil	70	↗️ 4
Karlstad	74	↗️ 15
Säffle	76	↗️ 10
Hammarö	101	↘️ 32
Torsby	129	↗️ 28
Arvika	156	↘️ 1
Storfors	157	↘️ 51
Forshaga	190	↗️ 1
Kristinehamn	205	↗️ 11
Filipstad	241	↘️ 18
Hagfors	243	↗️ 33
Eda	287	↘️ 21

RANKINGSUTVECKLING GRUMS KOMMUN

FÖR ANDRA ÅRET I RAD är Grums kommun högt upp i den värmländska toppen gällande företagsklimatet. Maria Röhr, näringslivschef på Grums kommun, är både stolt och glad.

–Sedan politikerna i Grums valde att satsa på en tillväxtenhet 2015 har vi haft möjlighet att arbeta mer aktivt mot företagarna. Vårt mål är att ha en nära dialog med våra företagare och vi har haft fler gemensamma aktiviteter såsom företagsträffar och företagsbesök, men också bjudit in till After Work och anordnat en näringslivsgala. Vi har också nära till våra duktiga kollegor som jobbar med upphandling, livsmedelsinspektion och bygg och miljö. Det är en av fördelarna med en liten kommun och det tror vi är jätteviktigt för att skapa ett förtroende och en nära dialog med våra företagare. Vi har även ett nära samarbete med våra företagsnätverk Julianorna och Grumsföretagarna, som är betydelsefullt för oss.

KOMMUNALRÅDET LEIF HARALDSSON som var med och beslutade om skapandet av en tillväxtenhet 2015 är också jättenöjd över topplaceringen.

–Att vi skulle hamna på första platsen i Värmland och så högt i Sverige är ett mål och en dröm vi jobbat emot och att den nu är verklighet känns fantastiskt roligt för våra företagare men också för hela vår kommun!

MARIA RÖHR
näringslivschef

LEIF HARALDSSON (S)
kommunalråd

VI KOMMER GÄRNA UT OCH BESÖKER ERT FÖRETAG

Kontakta oss så bokar vi in ett besök.
Bästa hälsningar tillväxtenheten

Anna-Maria Jäger, utvecklingskoordinator
anna-maria.jager@grums.se
0555-421 46

Maria Röhr, näringslivschef
maria.rohr@grums.se
0555-420 54

TEMA:
SÅ BLEV
2016

VI SUMMERAR OCH BLICKAR FRAMÅT

I det här utökade numret av Vårt Grums försöker vi på ett överskådligt sätt visa vad kommunen har gjort och vad det finns för mål framöver. Du kan till exempel enkelt se vad skattekrona har använts till; siffrorna kommer från bokslutet för 2016. Vill du se hela vår årsredovisning finns den på grums.se.

Den som vill kan också jämföra fördelningen med andra kommuner på skattekrone.se där vi nu finns med.

På grums.se/nyckeltal finns jämförbara nyckeltal om kommunen från kommun- och landstingsdatabasen Kolada.

Vi tycker om att ha engagerade medborgare och då ska du självklart också ges möjlighet att ha koll på fakta och statistik. Det händer väldigt mycket positivt i kommunen och 2016 känns redan långt borta. Men det är ändå viktigt att stanna upp och få en samlad bild.

Hör gärna av dig med frågor eller synpunkter!

HELENA BERGSTRÖM
kommunikationsstrateg
redaktion@grums.se

Så här användes dina **SKATTEPENGAR 2016**

100 KRONOR FÖRDELADES SÅ HÄR I KOMMUNENS VERKSAMHETER

Vill du veta mer? På grums.se hittar du hela årsredovisningen för 2016. För den intresserade kan vi även tipsa om sidan grums.se/skattekollen.

Grums har sedan maj 2016 en politiskt beslutad vision, som gäller tillsvidare. Den lyder:

”Med en skola i framkant, framgångsrika företagare och nya bostäder bygger vi hållbara broar för framtiden.”

 KOMMUNENS VISION

SÅ BLEV
2016

ATTRAKTIV KOMMUN

MEDBORGARLÖFTE OCH BÅTBUSSTURER

- Politikerna beslutade att investera i ett nytt resecentrum med busstorg och en cirkulationsplats i centrala Grums.
- Ett medborgarlöfte togs fram som en del i samverkan mellan kommunen och Polisen.
- Sven-Ingvars spelade på Folk & Rock i Segmon, där de en gång började.
- Bungy Comedy Grums, en tävling i stå upp-komik, hölls vid fyra tillfällen under våren.
- En discgolfbana och ett utegym samt en konstgräsplan invigdes vid Grums idrottsplats.
- Båtbussturer började gå sommartid mellan Karlstad, Grums och Borgvik.

VI JOBBAR FÖR DIG

WIFI OCH NYTT TRYGGHETSBOENDE

- Det installerades trådlöst nätverk för internet på alla kommunala skolor och förskolor samt i biblioteket.
- Från juni tog kommunen över fritidsgården som tills dess hade drivits av en förening.
- Biblioteket hade cirka 70 000 utlån och 64 000 besök varav en tredjedel var av barn.
- Bad- och sporthallen hade cirka 37 500 besök plus skolbad.
- Ekgatan 4 i Grums byggdes om till trygghetsboende för 70+.
- Biståndsbedömarena inledde införandet av ett nytt arbets sätt: ÄBIC - äldres behov i centrum.
- 128 hushåll fick försörjningsstöd (i folkmun kallat socialbidrag).

EKONOMI & TILLVÄXT

SÅLDA TOMTER OCH STORA ETABLERINGAR

- Grums kommun redovisade ett överskott på 12,7 miljoner kronor i bokslutet.
- Kommunens årskostnad per invånare var cirka 50 000 kronor.
- I Svenskt näringslivs ranking av kommuners företagsklimat klättrade Grums från femte till andra plats i Värmland och från 101 till 54 plats i Sverige.
- Kommunen sålde kvarvarande villatomter på Vitsippsvägen i Grums.
- I december kom beskedet från BillerudKorsnäs att världens största kartongmaskin ska byggas i Grums.
- Projektet Innovativa gröna Grums startades tillsammans med Paper Province och BillerudKorsnäs.

2016 I SIFFROR

- Vi var vid årsskiftet **9 063** kommuninvånare.
- Tillväxtenheten besökte cirka **60** företag.
- Vi ökade med **118** invånare.
- **108** ungdomar fick två veckors feriepraktik.
- Biblioteket hade **162** aktiviteter varav **87** för barn.
- Planenheten arbetade med cirka **10** detaljplaner.
- Det beviljades cirka **100** ansökningar om bygglov.
- **68** ärenden om bostadsanpassning beviljades.
- Vid årsskiftet fanns **14** lediga lägenheter på äldreboenden.

Här är våra verksamhetsmål 2017-2019

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

- Utveckla det förebyggande arbetet för barn och unga
- Öka insatserna för den enskildes psykosociala hälsa
- Utveckla arbetsformer så att så många som möjligt kommer i sysselsättning

ÄLDREOMSORG

- Kompetensutveckling för medarbetare
- Ökad trygghet och trivsel för personer med insatser
- Utveckling av aktiviteter för våra kunder

OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

- Öka tillgängligheten och delaktigheten oavsett funktionsnedsättning
- Kompetensutveckling för medarbetare
- Öka utbudet av sysselsättning

MEDBORGARKONTOR

- Utveckla och stärka varumärket Grums
- Utveckla samverkan mellan kommun och företag
- Bidra till ett öppet samhällsklimat

GEMENSAM SERVICE

- Ändamålsenliga administrativa system för att underlätta arbetet i verksamheterna
- Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare med friskare och nöjdare medarbetare
- Rättssäker och kompetent ärendehantering

FÖRSKOLA

- Tidiga insatser för barn i behov av särskilt stöd
- Utveckla den inre och yttre miljön
- Varje barn ska få möjlighet att stimuleras och utvecklas i sitt lärande

GRUNDSKOLA

- Undervisningen är professionell och stimulerande och följer den tekniska utvecklingen
- Alla elever ska vara behöriga till gymnasieskolan
- Alla elever ska vara trygga i skolan

GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNING

- Utbildningsnivån i Grums ökar
- Fler klarar gymnasiet med tre års studier
- Alla ungdomar 16-25 år ska finnas i studier eller annan aktivitet

KOST OCH STÅD

- Alla matgäster ska känna matglädje och må bra av maten
- Ta hänsyn till miljöaspekter vid inköp och drift
- Rena lokaler

KULTUR OCH FRITID

- Samverka med föreningar och andra aktörer för att skapa goda förutsättningar för ett varierat och rikt utbud inom kultur och fritid
- Aktiviteter och verksamheter ska vara tillgängliga och attraktiva för boende och besökare
- Ökad folkhälsa

GATA

- Den estetiska miljön ska stärkas
- Tryggare trafikmiljöer
- Utveckla den egna verksamheten till att utföra projekt i egen regi

FASTIGHET

- Funktionella fastigheter för kommunens verksamhet
- Planera underhåll av kommunens fastigheter
- Skapa skol- och förskolemiljöer för framtida lärande

VAD HÄNDER I VÅR KOMMUN?

Familjedag, loppis, en tävling eller något annat spännande?

Tipsa oss om kommande evenemang så lägger vi in dem i vår evenemangskalender på grums.se. Skicka e-post till: medborgarkontoret@grums.se

Du kan även fylla i ett formulär på grums.se om du vill tipsa oss om vad som händer. Evenemang hittar du på förstasidan på grums.se. Regionala evenemang länkas även upp till visitkarlstad.se och visitvärmland.se.

Hälsningar Venka och Helena i kundtjänst.

Tipsa
oss!

PRO GRUMS JUBILERAR!

TEXT OCH FOTO: ANNA-MARIA JÄGER

Damerna i kaffekommittén.

HALLÅ DÄR GÖSTA JÄGER, ORDFÖRANDE I PRO GRUMS, HUR MÅNGA MEDLEMMAR ÄR NI?

–I nuläget har PRO Grums cirka 530 medlemmar och räknar vi in övriga PRO-föreningar i kommunen är vi cirka 750 stycken.

BERÄTTA LITE OM ER FÖRENING!

–Vi är en mycket aktiv förening med bland annat månadsmöten och öppet hus i PRO-lokalen varje tisdag och torsdag eftermiddag. Vi har också ett antal studiekurser igång. De finns på vår hemsida. På sommaren spelar många medlemmar boule och vintertid bowling i Karlstad.

NI ANORDNAR OLIKA AKTIVITETER FÖR ERA MEDLEMMAR, VILKEN LOCKAR FLEST?

–Vi har flest deltagare på våra onsdagsdanser (rekordet är 278 deltagare) och på våra medlemsresor.

PRO GRUMS HAR SNART 70-ÅRS JUBILEUM. HUR FIRAR NI DET?

–70-årsfirandet sker med pompa och ståt lördagen den 21/10 i Gruvan. Det börjar kl. 14.00 då musikkåren spelar i en timme, följt av Heders Session Band kl. 15.00. Detta sker i biosalen dit också allmänheten är välkommen.

HAR NI NÅGRA NYHETER PÅ GÅNG?

–Ja, vi tittar på en pensionärsmässa nästa år med tyngdpunkt på lokal-lojalt som vi hoppas lockar många besökare!

INTEGRATION = TRYGGHET I VARDAGEN

TEXT: HELENA KALLIN

ATT KÄNNA SIG TRYGG OCH TRIVAS MED VARDAGEN är viktigt för oss alla. Som nyanländ är det extra viktigt att få uppleva trygghet för att känna sig delaktig i samhället och för att kunna integreras. Adnan Izat arbetar som integrationsstrateg i Grums kommun sedan 1,5 år tillbaka. Han vet själv hur det är att komma ny till ett land utan att kunna språket.

–Jag flydde från kriget i Irak och kom till Sverige för 16 år sedan. Det här landet har hjälpt mig och min familj så mycket och jag är glad att kunna ge tillbaka genom att hjälpa andra, säger Adnan och fortsätter:

–Ju mer information man får om hur det svenska samhället fungerar och ju snabbare man får den, desto snabbare känner man sig trygg och kan börja integreras i samhället. Målet är ju att de nyanlända ska bli nya invånare som kan bidra med sina kunskaper och erfarenheter.

HAN MENAR ATT INTEGRATIONEN bygger på ett välfungerande vardagsliv där språket utgör en stor och betydande del. Det är även viktigt att få ta del av den svenska kulturen och att få möjlighet att delta i aktiviteter. Att det finns en mötesplats, exempelvis Allas café, där de nyanlända kan träna på det svenska språket är en stor fördel.

–Just aktiviteter är ett väldigt bra sätt för både barn och vuxna att snabbt komma in i samhället. Att trivas i sitt boende har också stor betydelse eftersom det är där dagen börjar, säger Adnan Izat.

Läs mer om aktiviteter för nyanlända på: grums.se/integration

HAR DU EGET AVLOPP?

Avloppsinventeringen i Grums kommun har pågått sedan i våras. Hittills har cirka 40 fastighetsägare fått besök av personal från miljöfunktionen som har tittat på deras avloppsanläggningar. Det som kontrolleras vid inspektionen är framförallt hur slamavskiljaren ser ut och om det finns någon efterföljande rening.

ANNA KRISTOFFERSSON
miljö- och hälsoskyddsinspektör
anna.kristoffersson@grums.se
0555-421 57

UNGEFÄR HÄLFTEN av de undersökta avloppen har varit så dåliga att de inte får användas. Om en anläggning inte uppfyller lagkraven får ägaren några år på sig att fixa till det. Den vanligaste orsaken till att en anläggning underkänns är att det saknas efterföljande rening efter slamavskiljaren.

EFTERFÖLJANDE RENING är det reningssteg som sker efter slamavskiljaren. Vanligtvis är detta en markbädd eller infiltrationsbädd, men även minireningsverk räknas som efterföljande rening. Har man en infiltrations- eller markbädd är det viktigt att det finns luftningsrör på bädden så att reningen ska fungera tillfredsställande.

EN AVLOPPSANLÄGGNING ÄR GODKÄND om det finns ett tillstånd, en fungerande slamavskiljning och efterföljande rening. Om avloppsvattnet leds från slamavskiljaren till ett dike, åkerdränering eller liknande är det inte godkänt och du behöver då förbättra avloppsanläggningen.

OM DU INTE VET OM DITT AVLOPP är godkänt eller inte är det bra om du kontaktar oss. Vi kan kolla om det finns tillstånd och vilka regler som gäller för en avloppsanläggning på just din fastighet. Olika områden i kommunen har olika skyddsnivåer – vilket innebär att reningskraven kan se olika ut beroende på var du bor. Därför är det viktigt att du alltid kontaktar oss för att få reda på vad som gäller för just dig.

FÖR ATT FÅ HA ETT EGET AVLOPP krävs tillstånd från kommunen. Man får inte installera eller ändra en avloppsanläggning utan att först ha informerat kommunen. Sedan starten av inventeringen har ungefär 60 tillståndsansökningar kommit in till miljöfunktionen. Om du lämnar in en tillståndsansökan innan vi gör inspektionen av ditt avlopp slipper du betala för tillsynsavgiften. Då sparar du pengar och vi sparar arbete.

LÄS MER OM EGET AVLOPP och avloppsinventeringen på www.grums.se. Där hittar du även våra blanketter.

FAKTARUTA EGET AVLOPP

TILLSYNSAVGIFT

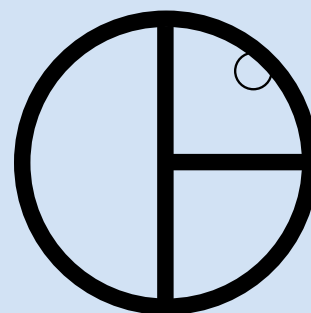
- **kostnaden för inventeringen. Summan beror dels på den aktuella timtaxan och dels på den tid som läggs ner.**

ANSÖKNINGSAVGIFT

- **kostnaden för prövning av tillstånd och handläggning av anmälan.**

MILJÖSANKTIONSAVGIFT

- **kostnaden du kan få betala ifall du anlägger ett avlopp utan tillstånd eller ändrar din avloppsanläggning utan anmälan till miljöfunktionen.**

Illustrationen visar ett exempel på en godkänd trekammerbrunn. Information gällande enskilda avlopp och vad du bör tänka på när du planerar ditt avlopp hittar du på:
<http://husagare.avloppsguiden.se/>

Där finns även en checklista du kan gå igenom för att ta reda på om ditt avlopp är godkänt eller inte.

Gör rätt med använt matfett

OMRÅDE GATA INFORMERAR

MATFETT OCH OLJA ÄR INTE VÄLKOMMET I AVLOPPET!

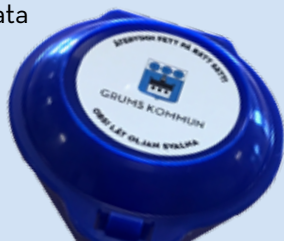
För att minska den största orsaken till stopp i avloppsledningsnätet kommer område gata under hösten att dela ut "miljötratten" till alla hushåll som är anslutna till kommunalt avlopp.

Miljötratten är ett hjälpmedel för att hushåll på ett enkelt sätt ska kunna källsortera använt matfett.

Så här använder du miljötratten:

1. Miljötratten skruvas fast på en vanlig PET-flaska och försluts med ett lock.
2. Korken till flaskan fästs inuti trattlocket, för att sedan återanvändas när flaskan är full.
3. Överblivet matfett hålls i miljötratten och flaskan, som återförsluts med trattlocket. Trattlocket förhindrar otrevlig lukt och läckage av matfettet.
4. När flaskan är full skruvas korken på och flaskan lämnas till Karlbergs avfallsstation för återvinning. Om du inte har möjlighet att lämna på Karlbergs avfallsstation kan du lägga den i soppåsen. Då förbränns fett och blir till fjärrvärme.
5. Spara miljötratten och använd den igen och igen. Område gata tackar på förhand för hjälpen!

Läs mer på grums.se om hur det återvunna fett kommer till nytta! För mer information kontakta: Maria Oja, samordnare område gata maria.oja@grums.se 0555-421 36

Höstprogram!

GRUMS BIBLIOTEK

BOKCIRKEL

TORSDAG 19 OKTOBER KL. 17.30

Haruki Murakami; Efter mörkrets inbrott
(Hämtas fr.o.m. 18/9)

TORSDAG 16 NOVEMBER KL. 17.30

Arkan Asaad; Blod rödare än rött
(Hämtas fr.o.m. 16/10)

TORSDAG 14 DECEMBER KL. 17.30

Miranda July; Ingen hör hemma här mer än du
(Hämtas fr.o.m. 13/11)

ONSDAG 11 JANUARI KL. 17.30

Kim Thuy; Ru (Hämtas fr.o.m. 11/12)

ÄNTLIGEN ONSDAG!

ONSDAG 15 NOVEMBER KL. 18.00

Författarbesök
Arkan Asaad

ONSDAG 22 NOVEMBER KL. 18.00 | SAMARBETE MED ABF

Isvantar & coctails

Birgitta Barrefors Ivansson berättar sin berättelse om bröstcancer med fokus på känslor och upplevelser.

ONSDAG 29 NOVEMBER KL. 18.00

Värmländska slöjdtraditioner
Carina Olsson, hemslöjdskonsulent föreläser.

ONSDAG 24 JANUARI KL. 18.00

Föreläsning "Jag är inte dum i huvudet! Jag har Aspergers syndrom & Bipolär sjukdom typ 2!"
Joanna Halvardsson föreläser om psykisk ohälsa.

ÖVRIGT

ONSDAG 18 OKTOBER KL. 10.00–17.00

Värmlands största stickcafé

MÅNDAG 30 OKTOBER KL. 10.00

Nasse hittar en stol

Teaterföreställning av Teater Trampolin.

LÖRDAG 11 NOVEMBER

Arkivens dag

TISDAG 5 DECEMBER KL. 10.00

Julvisan

Teater med Charlotte och Anders Wihk.

TEXT OCH FOTO: ANNA SVEDLUND

SPRÅKSTÖDJARE PÅ JÄTTESTENSKOLAN

Tryggare elever, nystartsjobb, extratjänst och vuxna som får chansen att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Det är resultatet av den satsning som arbetsmarknadsenheten på Grums kommun har gjort, tillsammans med Arbetsförmedlingen. Sedan i våras har eleverna kunnat få extrahjälp på lektionerna av språkstödjare.

FAKTARUTA

ARBETSMARKNADSENHETEN

Verksamheten omfattar olika projekt t.ex. nystartsjobb, feriepraktik för ungdom och anställningsstöd i olika former.

John Andersson
projektledare
john.andersson@grums.se
0555-420 05

*På bilden från vänster:
Sulaiman Abuzarifa, John Andersson,
Pernilla Dougall, Ayaan Mohamed Ismail
och Ruta Teklehaimanot.*

ARBETSMARKNADSENHETEN PÅ GRUMS KOMMUN har sedan i våras hjälpt Jättestensskolan och övriga kommunala skolor att fylla behovet med språkstödjare i skolan. Just nu jobbar fyra personer på skolan och fungerar som översättare och stödresurs i undervisningen. Grums kommun ingår i Värmlandsmodellen, en satsning där nyanlända får chansen att genom praktik komma ut i arbetslivet och på den svenska arbetsmarknaden.

JOHN ANDERSSON, PROJEKTLEDARE för Värmlandsmodellen på Grums kommun, berättar att satsningen de nu gjort med så kallade nystartsjobb och extratjänst på Jättestensskolan har varit mycket lyckad. Hans mål är att fler verksamheter inom kommunen ska ta chansen att få lite extra stöd, samtidigt som de hjälper människor in på arbetsmarknaden. Efter avslutad praktik har nu arbetsmarknadsenheten anställt fyra personer som språkstödjare och ytterligare två inom andra yrken på Grums kommun. Sulaiman Abuzarifa kom till Sverige från

Palestina för tre år sedan och trivs i Grums där han bor med sin familj:

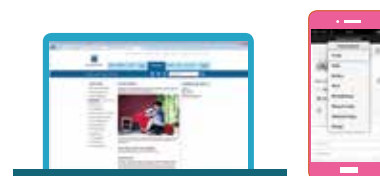
–Jag tog själv kontakt med John på arbetsmarknadsenheten för att få praktik. I grunden är jag universitetsutbildad lärare i historia. Sulaiman är språkstödjare i arabiska och tycker det är ett givande och spännande jobb.

PERNILLA DOUGALL är lärare i svenska som andra språk och kontaktperson mellan skolan och arbetsmarknadsenheten:

–Språkstödjarna fungerar även som ett socialt stöd för eleverna då de hjälper till med scheman och att passa tider. De är väldigt flexibla och hoppar in där det behövs. Hon upplever även att många elever är tryggare i skolan och vågar fråga lärarna mer när de har stöd. Ruta Teklehaimanot och Ayaan Mohamed Ismail jobbar som språkstödjare i tigriniska respektive somaliska, de trivs i Grums kommun och med jobbet som språkstödjare.

SÅ KAN DU ENKELT FELANMÄLA!

Våra verktyg för felanmälan gör det möjligt för dig att påverka vår kommun genom att du snabbt och enkelt kan rapportera in fel och saker som behöver åtgärdas i vår offentliga miljö. Läs mer om våra verktyg för felanmälan på www.grums.se/felanmälan

Leif Haraldsson gratulerar Tobias Klasson till framgångarna i parasimning!

Heja heja! Hipp hurra!

- **Tobias Klasson** från Borgvik som tog hem fyra SM-guld och ett SM-brons i parasimning.
- **Karin Forsling** i Liljedal som numera kan titulera sig filosofie doktor i specialpedagogik.
- **Carl Anderssons** simskola i Hasseldalen som fyllde 30 år i sommar.
- **Madelaine Eriksson** och hunden Seven som har vunnit SM-guld i lydnad.
- **Saga Gustavsson** som tog hem SM i pimpelfiske i sin åldersklass.
- **Slottsbrons IF:s två flicklag födda -04** som spelade storstilad fotboll i drömfinalet mot varandra i Skinnarcupen. Lag "vit" vann cupen och lag "blå" kom tvåa.
- **Hannah Regosa** som tävlar för RS Grums och vann NM-guld i lagdressyr för ponnyer med hingsten Moelgarnedd Montana RW 114.
- **Jasmine Jacobs** och Taxman som vann SvRF:s ungpennyfinal i dressyr för femåriga ponnyer. Finalen reds under årets ponny-SM på Hammarö i Värmland som arrangerades av Ryttarsällskapet Grums.
- **Asad Nazari** som med "Where is home?" vann SM i minutfilm på Sveriges Kortfilmsfestival.
- **Jättestenskolans lag** som vann guld i skol-SM i ishockey.
- **GIK:s A-lag** som kvalade in i Hockeyettan Västra.

Det är så många att gratulera hela tiden att vi garanterat har missat något. Tipsa oss gärna via e-post: redaktion@grums.se så tar vi med det som passar in.

VI ARBETAR FÖR ATT HÖJA TRAFIKSÄKERHETEN!

För att höja trafiksäkerheten bygger område gata en gång- och cykelväg längs Violvägen, från passagen vid Floravägen ner till Björknäsgatan. Se sträckning på kartan nedan.

TEXT OCH FOTO: HELENA KALLIN

SÅ ARBETAR STÄDENHETEN

Städteamen håller skolorna rena. En välstädd skolmiljö är en viktig grundstomme för att elever och personal på skolorna runt om i Grums kommun ska trivas och må bra.

Yvonne Blom, Amanuel Kidane och Britt Johansson städar i olika team på Jättestensskolan och Södra skolan. De täcker relativt stora områden och får den vardagliga motionen via jobbet.

I GRUMS KOMMUN ARBETAR cirka 24 personer med städning varav 12 har kombinationstjänster där de även sköter mottagningsköken på förskolorna och på Skruvstads skola. Städningens personal ansvarar för hygien i kommunens lokaler.

–Vi städar klassrummen tre gånger i veckan, säger Yvonne Blom, som arbetar på Jättestensskolan.

–Här på Södra skolan har vi fyra olika byggnader så det blir ganska många steg varje dag. Vi springer en hel del fram och tillbaka, säger Britt. För att undvika belastningsskador är det viktigt att använda rätt städteknik och därför får alla lokalvårdare en grundutbildning inom städområdet, SRY, samt moppkörkort. Vikarier rycker in när den ordinarie personalen har fått förhinder och en av dem är Amanuel, som direkt blev en omtyckt kollega.

–Jag har jobbat med städning i fyra månader nu och jag trivs jättebra här. Jag kom hit via projektet Jobbstart, berättar Amanuel.

ALLA HYGIENUTRYMMEN städas alla dagar. Klassrummen städas tre gånger i veckan och specialsälarna för syslöjd, träslöjd och hemkunskap städas dagligen. Under skolloven passar städteamen på att arbeta med golvvård och storstädning.

–Det är väldigt tomt när eleverna är borta. Jag tycker det är så roligt att få jobba kring barnen, jag får skratta mycket varje dag, säger Britt.

–Ja, jag håller med och jag skulle absolut inte vilja ha något annat jobb, säger Yvonne.

Vi jobbar för dig!

Yvonne Blom har arbetat som lokalvårdare sedan 2001 och innan dess arbetade hon som undersköterska i Grums kommun i 23 år. Hon trivs väldigt bra med att jobba i ett team och tycker det är skönt att aldrig behöva ta med sig jobbet hem.

Amanuel Kidane arbetar som vikarie inom städ sedan fyra månader tillbaka och det var via det kommunala ungdomsprojektet Jobbstart som han fick in en fot inom städning. Britt lägger till att Amanuel är väldigt rolig att jobba tillsammans med.

Britt Johansson har jobbat inom Grums kommun sedan 2005 och har städad på Södra skolan i sju år. Hon skulle inte vilja byta jobb och trivs med att ha ett arbete där hon själv kan planera dagen utifrån vissa rutiner.

FAKTARUTA

STÄDENHETEN I GRUMS KOMMUN

- I Grums kommun arbetar 24 personer med städning.
- 12 av dessa har kombinationstjänster där de även sköter skolornas mottagningskök.
- Totalt städas vi en yta på cirka 24 000 kvadratmeter fördelade på 34 objekt. Det handlar om skolor, förskolor, allmänna ytor, Gamla vägen 89 och 91, kommunhus, bibliotek, Gruvan, gatuförärrad, fastighetsskötarcenral, reningsverk, offentliga toaletter, Växtriket och daglig verksamhet.
- Målet med städningen är att alla ska kunna vistas i lokalerna och må bra.
- Vi arbetar för att städa med miljövänliga metoder.
- Städningens försöker även att städa på ett sådant sätt att lokalernas livslängd ökar och att det blir trivsamt att vistas där.